

A close-up portrait of a woman with short, wavy, light brown hair. She is smiling warmly, showing her teeth. She is wearing a light blue turtleneck sweater under a dark brown, ribbed jacket. The background is a soft, out-of-focus light blue and white, suggesting an outdoor setting. The lighting is bright and natural, highlighting her features.

Miek Pot:

**Twaalf jaar
leven in stilte**

Twaalf jaar lang leidde Miek Pot een sober bestaan in een kluzenaarsklooster en vond daar de rust die ze zocht.

Tekst: Mar Oomen

Foto's: Wim van de Hulst

Iedere ochtend stond ze om drie uur op, waste zich en trok haar witte habijt aan om het nachtofficie bij te wonen. Na ongeveer een uur keerde ze weer terug naar haar kluis (een houten huisje) om de rest van de dag in stilte door te brengen. Ze mediteerde (minstens vier uur per dag), studeerde (metafysica, Aristoteles, Thomas van Aquino) en deed 'werkjes': ze schilderde iconen en beschilderde aarde-werk. Rond tien en aan het eind van de middag stond er een sobere maaltijd voor haar deur: gestoomde vis, gepocheerde groenten, granen, soms hartige koekjes met zonnebloempitten. Tegen de avond verliet ze opnieuw haar kluis om in de kapel de avondmis en de vespers bij te wonen – ook weer: in stilte. Zes dagen achtereen kwam er geen woord over haar lippen, de zevende dag voerde ze tijdens een korte wandeling 'gesprekjes' met de andere kluzenaars, over het leven van Jezus of over wat ze hadden ervaren tijdens hun meditatie.

"Het was een tijd van leren door de verveling van de stilte heen te gaan," zegt Miek Pot (1960). "Een tijd van leren niet doen, niet weten – een tijd van leren zijn."

Rotary

Het begon zo'n vijftienvintig jaar geleden. Miek Pot studeerde geschiedenis aan de universiteit van Leiden – "ik wilde weten waar ik vandaan kwam en waar ik naartoe ging, geschiedenis heeft daar op een bepaalde manier antwoorden op" – ondertussen leidde ze een buitengewoon 'wild' bestaan. "Ik rookte anderhalf pakje sigaretten per dag, ging iedere avond naar de sociëteit en lag doorgaans niet eerder dan een uur of vier, vijf in bed, met behoorlijk wat drank in mijn lijf. Ik ben iemand van uitersten, ik hield van gekheid, lol maken – in april een sinterklaaspak aantrekken, dat soort dingen."

Maar als ze dan tegen de ochtend in bed lag en niet meteen kon slapen omdat de alcohol nog door haar lijf raasde, begon het te knagen. Is dit waar het om gaat in het leven? Straks zou ze getrouwd zijn met iemand die ze op de sociëteit had leren

kennen, ze zou drie kinderen krijgen, in een Saab rijden en rondhangen op hockey- en golfclubs. Miek Pot komt uit een welgestelde zakenfamilie "Mensen uit ons milieu spelen golf en zijn lid van de Rotary. Ik zelf had al heel jong in de gaten dat geld belangrijk is, maar dat het daar niet om draait in het leven."

Gelukkig

Ondertussen ging het dat eerste jaar aan de universiteit niet zo goed met de studie van Miek Pot, om een herexamen te kunnen halen moest ze extra hard studeren. "Waarom ga je niet in een klooster studeren?" vroeg iemand haar. Een week lang verbleef ze in een klein Clarissenklooster in Italiaanse stijl in Eindhoven. Ze wist niet wat haar overkwam. "Ik bleef de hele dag op mijn kamer. Het was er zó stil. Alsof ik in een andere wereld terecht kwam, een wereld die ik sinds mijn kinderjaren kwijt was. Tot mijn tiende, mijn twaalfde ben ik heel gelukkig geweest en dat gevoel kwam weer bovendrijven, een gevoel van: het is goed zoals het is."

Poppenkast

Terug in Leiden kreeg Pot het moeilijk. "Wat een poppenkast," dacht ze bij al die studentikoze activiteiten. Ze was veranderd in die week in het klooster, "aangeraakt door de stilte", zoals ze het zelf zegt. Erover praten durfde ze niet; over spiritualiteit, godsdienst, religie sprak je niet in die jaren. Dus volgde ze een 'tweesporenbeleid': door de week was ze aan het "keten", in

het weekend bezocht ze kloosters – op zoek naar dat wat haar zo geraakt had. Het bracht haar bij kloosters in Griekenland, bij moeder Theresa in Calcutta, waar ze “bittere armoede” zag en maandenlang werkte met leprozen, met mensen “waar de maden uitliepen”. “Maar ik zocht de stilte – en die vond ik er niet.” Ze trok in bij de Benedictinessen van Oosterhout, maar ook dat verblijf liep uit op een teleurstelling. “Je werd er de hele dag beziggehouden, dan moest je een werkje doen, dan naar zangles, dan naar gebed, dan naar studieles. Ik wilde mediteren, ik wilde echte stilte.”

Volstreekte eenzaamheid

En zo kwam ze uiteindelijk terecht bij de zusters van Bethlehem, in een byzantijns kluzenaarsklooster in de Ardennen, waar zich nog een stuk of twaalf andere vrouwen van om en nabij haar leeftijd hadden teruggetrokken. Leven in de traditie van de oorspronkelijke woestijnvaders, dat was wat Miek Pot wilde: in volstreekte eenzaamheid, in volledige stilte en in alle soberheid. Misschien zou ze dan die innerlijke ervaring krijgen, waar ze al zo lang naar op zoek was. Leren loslaten, daar ging het in ieder geval om: op materieel gebied, op persoonlijk vlak én op geestelijk terrein. Een duidelijke strakke discipline hielp daarbij en meditatie. Miek Pot: “We kregen allerlei handvatten om ons te concentreren, om onze geest te bundelen. We moesten letten op onze gedachtes, onze emoties. Ik schreef die ook op. In het begin vond ik het heel moeilijk: ik wilde alles begrijpen, alles snappen, ik wilde alles heel goed doen, ik had weinig geduld. Terwijl het juist ging om

Ik raakte het gevoel van leegte kwijt

het ‘niet weten’, om ‘zijn’. We moesten los zien te komen van de drukte in ons hoofd die ons dagelijks tiranniseert.” En zoals haar geest in het begin moeite had met het “leren niet weten”, protesteerde haar lichaam tegen het nieuwe regime van soberheid. Voortaan geen alcohol meer, geen koffie, geen sigaretten; niet vaker dan twee keer per dag een maaltijd; zelf de wc schoonmaken; alleen maar harde houten stoelen in haar huisje; weinig warmte; een vochtig klimaat – in dat eerste jaar in de Ardennen werd ze er letterlijk ziek van. “Noem het ontweningsverschijnselen.” Ze kreeg last van een niet-chronische vorm van reuma. Die was zo hardnekkig dat de orde haar uiteindelijk naar de warmte stuurde, naar een klooster in Zuid-Frankrijk. En daar knapte ze al snel helemaal op.

Chaletje

Ze woonde er in een ‘kluis’, een houten huisje met verschillende vertrekken, “denk aan zo’n Zweeds chaletje” en een tuintje eromheen. De dagen, weken, maanden voltrokken zich in een vast ritme, met een uiterst sobere vastentijd die afgesloten werd met een uitbundig paasfeest. “Toch kan ik niet klagen over het eten in het klooster, het was een supergoed dieet, dat hebben de woestijnvaders indertijd goed bedacht. En je raakt gewend aan tweemaal per dag eten. In de wereld eten we veel te veel.” De kluzenaars mochten geen kranten lezen, geen tv kijken, niet telefoneren en maar beperkt brieven schrijven – alleen naar naaste familie. Twee keer per jaar mocht familie op bezoek komen.

Dat ze nooit iets hoorde over wat zich buiten het klooster afspeelde, vond ze niet erg. Wat ze wel miste, was boeken lezen. Dat mocht alleen in beperkte mate. Miek Pot: “Ook kennis is ‘hebben’, vinden Kartuizers. Kennis leidt af van de essentie. In het klooster ging het om andere kennis, om wijsheid. Zo mochten we tijdens de wandeling op zondag ook niet met elkaar over persoonlijke dingen praten. Dat waren de spelregels, en ik begreep de zin ervan ook wel. Alle vuiligheid tussen mensen, de competitie, de pijn, komt van praten. Maar vriendschap heb ik wel gemist.”

Er mocht niets tussen de kluzenaar en God staan. Teveel aan filosofie, teveel aan vriendschap, teveel aan emotie, teveel aan eten, teveel aan boeken zou de persoonlijkheid weer terugwerpen op de sleur van overconsumptie ter wille van het zelf. Het sobere regime had zijn uitwerking op Miek Pot: “Ik raakte het gevoel van leegte kwijt en het gevoel van eenzaamheid.” Haar springerige, altijd drukke geest verstilde. Tegelijkertijd kreeg ze meer oog voor de buitenwereld, voor de geuren en kleuren in de natuur, het was alsof haar zintuigen zich verscherpten.

Top van de berg

Miek Pot zat inmiddels elf jaar in het klooster. Op verzoek van de orde was ze weer terugverhuisd naar België. Op een terrein

van wijlen koning Boudewijn moest een kluizenaarsklooster gebouwd worden, dat had de koning in zijn testament laten vastleggen. Of Miek Pot, jong en Nederlands, dat project kon begeleiden. Het was een ingewikkeld en omstreden project: de grond waarop het klooster moest komen, was beschermd natuurgebied. Pot opereerde tussen allerlei elkaar tegenwerkende krachtenvelden. Tegelijkertijd moest ze zoveel mogelijk aan de activiteiten van het klooster deelnemen. En juist omdat ze zo op het snijvlak van twee werelden opereerde, omdat ze voortdurend moest schakelen en daar steeds handiger in werd, kreeg ze, zegt ze “de ultieme ervaring”, een ervaring van: nu is alles duidelijk. Het was tijdens een les metafysica, een les over een ingewikkelde, filosofische gedachte van Aristoteles, over “het doen dat voorafgaat aan het kunnen, het vermogen, de mogelijkheid”. “Opeens wist ik het: hier gaat het om. Nu is er niets meer te begrijpen, nu is alles duidelijk, de cirkel is rond. Voor mij stond in ieder geval alles op zijn kop. Ik begreep dat ik de top van de berg had bereikt en dat de tijd was aangebroken om af te dalen en in de wereld te gaan getuigen van mijn ervaring.” Met andere woorden: het werd tijd om weer uit te treden.

Overvloed

Dat was makkelijker gezegd dan gedaan. Van twaalf jaar stilte naar een wereld die in volle vaart was verder gegaan. Miek Pot woont in België, want wonen in Nederland ging niet meer. “In de jaren dat ik weg ben geweest, is het land zo druk geworden, zo vol, er is zoveel overvloed, lelijke overvloed, van die belachelijke fourwheel drives die veel te groot zijn voor ons land. Mensen zijn ook agressiever geworden. Toen ik net uit het klooster was, kon ik niet altijd meteen de weg goed vinden, dus reed ik wel eens langzaam. Kwaad dat mensen daarvan werden! Een grote schok was dat. In België zijn de mensen vriendelijker, daar is het ook rustiger. Maar helemaal stil is het in Noordwest Europa nergens meer.”

Miek Pot leidt nog steeds een heel sober bestaan. Ze geeft contemplatietrainingen, ze helpt mensen die op zoek zijn naar ‘hun missie’ of mensen die een midlifecrisis doormaken en zitten met ‘zingevingsvraagstukken’. Mede dankzij de ervaringen in het klooster lukte het haar ook in de wereld een bestaan op te bouwen. “Ik ben heel gedisciplineerd – mediteer iedere ochtend en avond – ik heb een sterke focus en er is een soort oeververtrouwen in mijn ziel gekomen. Hoe hard het ook stormt, ik lig niet meer om.”

Miek Pot: Naar het hart van mijn ziel; 12 jaar in een kluizenaarsklooster.
Uitgeverij Ten Have, ISBN 9025957692.

Maak kans op een gratis boek van Miek Pot: stuur je gouden tip voor ‘eenvoudig genieten in de zomer’ naar redactie@genoeg.nl

Lezers GENOEG tips

Als je toch op vakantie bent...

Neem op een vliegreis alleen het hoognodige mee, dan heb je op de terugreis extra ruimte nodig voor je inkopen. Een extra klein op te vouwen reistas of een te grote koffer loont ook. Want als je er toch bent, koop dan plaatselijke producten in je vakantieland. Ze zijn vaak goedkoop, goed en origineel. Etenswaren zijn een leuk cadeau: mooie olijfolie en honing uit Griekenland, olijven uit Spanje. Koop lederwaren zoals schoenen, riemen en tassen in Portugal, Spanje en op de Canarische Eilanden en de Balearen. De kwaliteit is buitengewoon en de prijs vaak drie tot vier keer zo laag als in Nederland. Vaak vind je ook bewerkt leer dat hier niet eens te krijgen is. Koop merkkleding in Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal en Italië. De collecties zijn uitgebreider en de prijzen (veel) lager. Koop zonnebrandproducten in je vakantieland waar de zon altijd schijnt. De omloopsnelheid is daar hoger, er is veel meer keuze in hoge beschermingsfactoren en de prijzen zijn iets lager. Koop niet te veel; zonnebrandproducten zijn na opening een jaar houdbaar, daarna vermindert de bescherming. Koop aloë vera-gel (voor als je toch verbrandt) op de Canarische Eilanden of in het Caribisch gebied, want daar groeit de plant. Neem een grote verpakking, want je hebt veel nodig – maar je huid zal je er dankbaar om zijn. Het werkt beter dan welke aftersun dan ook.

Corry Vrijdag, Velden

Toch nog gratis pinnen

Ik wil voor mijn bankpas geen geld betalen en had dus bij de Postbank een basispas. Daarmee kon ik alleen bij de pinautomaat van de Postbank geld pinnen en in elke winkel. Helaas heb ik onlangs van de Postbank bericht gekregen dat dit niet meer kan.

Onder protest heb ik aangegeven dat ik dan geen pas meer wens te ontvangen. Gelukkig heb ik nu een alternatief: bij de ASN-bank kun je een gratis bankpas krijgen én milieuvriendelijk sparen. Met deze pas kun je bij elke pinautomaat € 250 opnemen. Ik laat nu automatisch een maandbedrag van mijn Postbankrekening naar mijn ASN-rekening overboeken. Een bijkomend voordeel: ik betaal meer dingen contant en ben me dus nog bewuster van mijn uitgaven.

Miranda Döll, Nieuweschans